

Roland G. Usher: "PAN-GERMANISM"

Hranice Německa v Evropě byly již posunuty co nejdále možno; další území dá se získati pouze na úkor jiných národů, kterýchkoli z jeho moených soupeřů. Francie a Ruska, neb jeho slabších sousedů, Belgie, Holandska, Dánska a Švédska. Anž zabrán takového území rozluštění by stál a problém, kterému želi. Váchni národové v Evropě zakouší již do jisté míry nutnost obyčejného přebytkového obyvatelstva a výrobky. Expansivní válka v Evropě byla by bez účelu a pouze byla by na škodu všem. Německo musí najít nějaké území hodící se pro vývoj jeho vlastního lidu, které není dosud přečpáno muži a ženami. Ono hledá něco podobného, jako jsou úrodné pláně západní Kanady neb bohatá údolí severní Afriky, kde jeho lid mohl by vybudovati nové Německo, jehož existence posílí jeho samotná a nikoli jeho soupeře. Avšak taková zaslíbená země, obývaná jenom domorodými rasy, není k nalezení. Každé místo na světě hodící se skutečně k zvelebení, vývoji a vzhledu obyvatelstva, drženo jest Anglii, Francii neb Ruskem. Německo může tudíž získati kolonie hodící se pro jeho účely jenom na úkor těchto poslednějích. To míněno jest témi často opakovanými prohlášeními, že Anglie, Francie a Rusko svojí pouhou existencí jsou nepřátelské blahu Německa, že, zdali má uniknouti zkáze, musí s nimi bojovati. Zdáli kolonie přímo by nedobily, ono musí získati přístup k nějakému novému trhu pro své výrobky, tak nesmírněmu v rozsahu a tak neomezenému ve schopnosti neustále spoutřeby, aby jeho přebytek obyvatelstva mohl být zapotřeben prací doma a tak prosperita a vzrůst národní síly navždy zajištěny. — Německo ví, že celkový výroční dovoz do jeho kolonií jest hodně nízký pod desíti milliony dollarů; ono zároveň ví, že vývoz z Anglie do anglických kolonií jest několik set millionů dollarů každoročně. Takový trh ono musí mít, ať stojí co stojí.

Ještě jiná skutečnost stává Anglii jako největší překážku na cestě jeho legitimního vzrůstu. — Anglický průliv jest tou jedinou bezpečnou cestou pro jeho obchodní loďstva. Plavba kolem britických ostrovů jest dlouhá a během zimních měsíců rozhodně nebezpečná i pro parníky. Přirozené podmínky tudíž nutí Německo používatí průlivu, nutí je vystavovati svůj obchod útokům anglického válečného loďstva, pokud poslednější kontroluje průliv. I kdyby získalo kolonie a veliký trh, ono ve skutečnosti nemůže je vlastnit. Pokud nepodaří se mu přemoci Anglii a Francii, ono nemůže osvojití svůj obchod od skutečného nebezpečí, bez velké flotily v Severním moři, dosti silné, aby zadržela Anglii do nečinnosti, ono nemůže být ujistěno stávající a trvalou volnosti průchodu. Jeho loďstvo zdá se mu tudíž pouhou zárukou jeho přítomného postavení a bude zárukou jenom tak dlouho, pokud jeho velikost činí je zdatným. Máli podržeti jenom to, co nyní má, Německo musí zvětšovati své válečné loďstvo, aby Anglie nucena byla s ním počítati. Něco více bude naprosto nutno, zdali zlé následky hospodářské krise nemají je ochuditi a upravit cestu pro jeho konečné zničení jeho dědičnými nepřáteli, Francií a Ruskem.

Abyste získalo díl světového obchodu nějakým způsobem, který nevystaví by je útokům anglického válečného loďstva a aby vytvořeno bylo císařství méně zranitelné, nežli v jeho oči jest císařství britické, pozemní dráha k východu musí být nalezena. — Německé považují za zcela uskutečnitelné zhuďování veliké konference států soujmajících Německo, Rakousko, Uhry, balkánské státy a Turecko, která by kontrolovala nesmírně pásmo území sahající jihovýchodně od Severního Moře k Perskému zálivu. Zelenice z Cařihradu do Bagdadu byla by vydatným poštovním článkem velikých kmenových kmenů vedoucích a údolí Rýna a Dunaje do Cařihradu a k Perskému zálivu, čim zároveň založena by byla kratší linie do Indie než-

li Suezským průplavem. Egypt, Syrie, Arabie, Persie, Indie sama, matka národů, padly by do rukou Němců a byly zabezpečeny před podmaněním touto velkou pozemní dráhou k východu. Všeněmeckví je tudíž na prvním místě, obranné hnutí pro sebezachování, pro uniknutí před tlakem Francie a Ruska, jimž oběma jedná se o jeho zničení. Jest to, na druhém místě, útočné hnutí vedené proti Anglii, jeho cíl, dobytí anglických držav na Středozemním moři a v Asii. Ono očekává takto získati odbyt pro své přebytkové obyvatelstvo a výrobky a vytvořiti císařství tak málo zranitelné politicky, hospodářsky, neb strategicky, jaké kdy svět viděl.

V odpověď na protesty jiných národů, odsuzující tyto plány jako útočnost bez větší provokace a postrádající v mravnosti, jako návrat k násilnickým metodám dávných staletí, jejich brutální svět dávno přežil, Němci posměšně poukazují na přítomnost Angličanů v Indii, Francouzů v Marokku, Rusů v Mandžurii, Spojených Států na Panamě. Oni tvrdí, že jejich cíle a metody jsou zcela totožny s oněmi, jejich jejich hanobitelé tak dávno používali. Nyní, když práce poslednějích jest hotova a jejich vlastní budoucnost zabezpečena, oni nepochybně rádi by založili "mravní", "ethické" a "právní" předpisy, jejich přijetí ostatními národy by je zajistilo v nerušeném držení všeho, co nyní mají. To, Němci doznávají, jest jenom přirozené a nikoli pokárání hodně, avšak oni nemají by očekávati, že ostatní národové přistoupí na takové zásady z pohntek lásky neb obdivu. Generál Bernhardt, muž, jehož nesporné vědomosti a učenost vynucují si respekt jeho nepřátel a jehož stoupenec v Německu jsou ve velikém počtu a vlivní v charakteru, prohlašuje otevřeně, že moc jest právo a že právo jest rozhodováno válkou. On posmívá se takovým ideám jako ethika a morálka, jak jeho kritikové je reprezentují a hází insinuače, že, kdyby válka slibovala v této chvíli jiným národům tolik výhod jako Německu, že měli by názory podobné jeho vlastním o této věci.

S tím, Němci jako celek odpírají doznati platnost jakýchkoli theoretických názorů, jejich praktické upotřebení v jakémkoli způsobu omezeno by neb překáženo Německu mítí "plný díl v ovládní světa". Nevidí kolem sebe skvělé makové výsledky investování nesmírné válečné náhrady vyplacené Francií jako výkupné jejich krajů od německé armády? Nevědí oni, že tato náhrada vytvořila moderní Německo? Jak vynikající německé várníky psatelé před dvěma roky. "Přítel budeme požadovati pétkrát tolik." Vzhledem k nepoprátebnému územnímu zisku, rovnajícímu se rozlohou několika krát rozloze Pruska a Braniborská dohromady v 1640, vzhledem k těm pěti billionům frankům, které byly investovány a znova investovány s takovým skvělým úspěchem po čtyřicet let, jak mohlo by se od Němců očekávati, aby věřili, že ovoce míru jest větší nežli ono války? Nebyla samotná existence císařského Německa přivoděna válkou? Mohlo být vytvořeno něčím jiným? — Máže něco jiného zachovati je? Oni popírají platnost jakýchkoli ethických názorů o právu a křivdě ve věci rozhodování otázek životní důležitosti pro trvalou existenci germánské rasy. — Zdáli takové ohledy mají být zataženy do diskuse, náhledy o vztáhnosti pravdy, nauka, že mravní a ethické vzory nejsou pevně určeny, užbrž že obráží se v nich pouze stupeň pokroku, jakého každý jednotlivý věk dosáhl. Darwinská nauka o zachování se nejschopnějšiho, to všecko zdá se jim neskonale více uspokojivým theoretickým důvodem pro jednání, nežli co Bismarck posměšně nazýval "anglickými fráziemi a lidskostí."

Nejvýznačnější otázku nyní před anglo-saxskou rasou tudíž jest, pravost neb falešnost těchto názorů o strategickém zeměpisu a organizaci vojska a válečného loďstva, a finančnictví a obchodu,

na nichž tyto nesmírné plány jsou založeny. Zdáli činitelé, na něž Němci spoléhají, jsou tím, jak oni se domýšlejí o nich, panství nad světem Německem a jeho spojenci může být jenom otázkou času. Zdáli nejsou platny, svět jistě se vyvine podél různých linií. Tak široce hospodářské a politické zájmy se rozkládají, tak dokonale vyvíjen jest jim vliv na všechny části zeměkoule, že nic se nemůže státi, od této chvíle až do konečného rozluštění této otázky, co životně by se jí nedotklo neb nebylo dotčeno ní. — Boerská válka, Marokko, zardosení Persie, válka v Tripolisu, Balkánská krise jsou pouhé nahodilosti v tomto gigantickém zápase, v němž jedná se o království a kontrolu celého světa. Všebe síly k dispozici zápasníků jsou tak obsáhlé, že armády a válečná loďstva mohly by být téměř nazvány nahodilými činiteli, jejich může a nemusí být použito a jež v konečném nerozhodování by o vítězství neb porážce.

K první kapitole, která, jak svrchu jsme řekli, jest klíčem ku všem ostatním, přičiňuje autor tuto pozoruhodnou poznámku: — Následující svědectví dáno bylo pod přísahou před soudem reaktorem "Rheinisch-Westfaelische Zeitung" v žalobě pro politické trestní urážku podané jim proti redaktoru "Grenzboten." Bylo otištěno pouze (pokud známo) v "Rheinisch-Westfaelische Zeitung" a "Taegliche Rundschau," avšak nebylo popřeno mužmi jmenovanými tam a podle všeho bylo potlačeno, pokud jenom možno: —

"Pan Class, předseda Všeněmecké ligy, jest připraven sdělití pod přísahou před tímto soudem, že sekretář státu pro zahraniční vztahy, p. von Kiderlen Waechter, v psaní z Kissingen zaslaném, žádal p. Classe, aby setkal se s ním v hotelu Pfalzer Hof v Mannheimu. Během rozhovoru, která trvala několik hodin, Herr von Kiderlen Waechter pravil: 'Všeněmecký požadavek o vlastnictví Marokka jest úplně ospravedlnitelný. Vy můžete naprosto spoléhati na to, že vláda bude se držeti Marokka. Monsieur Gambon (francouzský vyslanec) krouť se přede mnou jako šerv. Vláda jest ve skvělém postavení. Vy můžete spoléhati na mne a budete velmi potěšeni naším marockou politikou. Já jsem tak dobrý Všeněmecký jako vy jste.' — Na 1. července p. Class zavítal do německého zahraničního úřadu, a ježto nenašel tam p. von Kiderlen Waechtera, byl přijat podsekretářem, p. Zimmermannem. — Pan Zimmermann mu řekl: 'Přicházte v historické hodině. Dnes zahvíte (německá bitevní loď) objeví se před Agadirem a v tomto okamžiku (12 hod. v poledne) zahraniční kabinet jsou uvědomovány o její poslání. Německá vláda vyslala dva agenty provokátory do Agadiru a tito vykonali svoji povinnost dobře. Na německé firmy učiněn byl nátlak, aby podaly si stížnosti a požádaly berlínskou vládu o ochranu. Jest to úmyslem vlády zmocniti se oně oblasti a více jí nevydá. Německý lid rozhodně potřebuje kolonie, kde mohl by se usazovat. Možná, že Francie nabude

nám Kongo. Nieměné však Německo nechce žádnou náhradu jinde, nýbrž část Marokka.' — Jak svého času jsme se zmínili, tehdy válka mezi Německem a Francií odvřena byla tím, že Francie ve hlavních bodech přistoupila na požadavky Německa, pokročila se, poněvadž nebyla na válku připravena a tehdy přesvědčila se nade všecko pochybnost, že Německu jednalo se o vyprovokování války. A zrovna tak, Německem, vyprovokována byla nynější strašná válka.

PŘISTĚHOVALCI.

Spojené Státy v měsíci srpnu ztratily bezmála tři tisíce obyvatel, poněvadž více cizinců nežli odešlo, nežli sem přišlo. Tuto dodáváme některé podrobnosti o přistěhovalcích, kterých v srpnu přišlo pouze 37,706.

Podle národnosti tentokrát nejvíce bylo Židů a sice 5,863 čili více než 15 procent; vrátilo se jich pouze 530. Na druhém místě jsou Italové, kterých přišlo 4,897, čili bezmála 13 procent, ale těch se vrátilo do staré vlasti 11,806. Vrátili se skorem vesměs Siciliani a jižní Italové, kteří zde po výtece konají nádennickou práci a vzdělky odcházejí, když zde pro ně práce není. Američtí vlastenci mívají jim to ve zlé, ale ve skutečnosti měli by jim za to být vděční, že Italové odchodem zneuzují bídu nezaměstnaných. Na třetím místě jsou tentokrát Angličané, kterých přišlo 3,707 a odešlo 1,100. Pak následují: Němci 2,700, odešli 926; Skandinavci 2,409, odešli 508; Řeckové 1,923, odešli 907; Irčané 1,779, odešli 380; Poláci 1,706, odešli 2,693, snad do války; Mexičané 1,100, odešli 74; Skotové 1,269, odešli 310; Francouzi 1,069, odešli 1,845. Z ostatních národností žádná nedosahuje tisíce.

Slovany v srpnu přišlo pouze 4,443, čili méně než 12 procent všech přistěhovalců. V úřední zprávě zaznamenání jsou: Čeští 263; Bulharů, Srbi a Černohorci 464; Chorvatí a Slovinci 422; Dalmatinci 124; Poláci 1,706; Růsové 675, Rusíni 395 a Slovinci 394, celkem 4,443. Ale naproti tomu odešlo Slovanů 6,362, takže jich bezmála dva tisíce ubylo. — Poláků odešlo 2,693 a Rusů, 1,524; Chorvatů 886, Slováků 530. Těchto všech odešlo více, nežli přišlo, ale nelze říci, zdali je ze Spojených Států vyhnala bída, či vojna. Nejspíše asi obojí. Čechů se vrátilo jenom 92 na trvalo.

Podle povolání i v srpnu jako obyčejně přišlo nejvíce nádenníků a sice 5,447, čili 14 a půl procenta všech. Ale zároveň jich 17,159 odešlo, což svědčí o nedostatku práce zde právě jako o odchodu 581 havířů proti 413 nově přibylým. Služobných přišlo 4,651 a odešlo 3,138; farmářských dělníků přišlo 2,726 a odešlo 276. Dělníků odborně vzdělaných přišlo 7,471 a odešlo 3,416. Nejvíce odešlo mechaniků, havířů a klerků; nejvíce přišlo dělníků oděvních a sice 973 krejčí, 583 kvadleny a 325 ševců. Pak následují: klerkové a učební 946, tesáři a truhláři 599, havíři 413, lodníci 376, obuvníci 249, barvíři a skláři 176, doutníkáři 175, zedníci 172, pekaři 149,

HUGO F. BILZ

Dodavatel Jettrova lahvového "Gold Top" piva
 1324 Douglas ul., Omaha, Neb.
 TELEFON: Douglas 1542 neb Douglas 3040

Objednejte sobě hezku tohoto vládného piva. Na skládě nejvýtečnejší staré kofalky, stará vína, doutníky a likéry všeho druhu. — Vše za nejnížší ceny.

HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA

kováři 141, mašinisti 154, řezníci 137, tkalci a přádláci 143.

Dělníků i řemeslníků přišlo mnohem méně nežli v červenci — ale za to profesionálních lidí přišlo více a sice 1,235. Jsou mezi nimi: učitelé 198, kněží 164 (v červenci 100), herci 153 (v červenci 51), inženýři 106, elektrikové 87, hudebníci 76, malíři a sochaři 53, lékaři 42, advokáti 46, architekti 32, literární a vědeckí pracovníci 28, redaktoři 13, účetníci 27, různí 210.

Smutnou kapitolu opět tvoří deportace z přístavu. Jak se zdá, přistěhovalčtí úředníci jsou tím přísnější, čím méně přistěhovalců sem přichází. V srpnu totiž bylo z přístavu deportováno 2,186 lidí, to jest, jeden z každých 18 — nebo 19, kteří sem přijeli! Nejvíce těch ubožáků a to 1,404, čili skoro plně dvě třetiny, byli odsouzeni k deportaci z obavy, že by snad připadli veřejnosti na obtíž. Jest významno, že mezi deportovanými bylo také 314 kontraktních dělníků. V Americe jsou sta tisíce lidí bez práce, ale páni zaměstnavatelé práce jednatí dělníky v cizině — protože ti jsou ochotni pracovati za menší mzdu, nežli jakou zdejší dělník požaduje.

V nejbližších dnech přistěhovalčtí úředníci budou mítí zvláště tuhý oříšek k rozluštění. Jednou sem totiž utečenci z Belgie, nešťastníci, které německá zaplava připravila o všechno. — Pole zpustošena, domy pobourány, majetek spálen — přemnozí vyvázli jen holým životem. Jak se vůči těm uprchlíkům bez vlasti a beze jmění zachováví naši úředníci? — Ti utečenci jsou sice znamenití farmeři a dobří dělníci — ale nemají peněz ani záruky, že se zde nyní v podzimní době užíví. Budou-li tedy deportováni z obavy, že by "připadli veřejnosti na obtíž," či najde přistěhovalčtí úřad nějaký lidsější výklad zákona? Uvidíme za nedlouho.

Pokud jde o naše krajan, přišli sem v srpnu pouze 263 českých přistěhovalců a 35 hostí, celkem 298. Odešli na dobro 92 emigrantů a 86 Čechů na čas, celkem 178. Za srpen tedy Soudstátí získalo pouze 120 Čechů. Z přístavu byli deportováni 4 Čechové, z vnitrozemí 5, z vnitrozemí 3). Potrválí váleka delší dobu — což je silně pravděpodobno — tož proud přistěhovalčtý z Rakouska ustane téměř nadobro. "Sprav."

Tak očekáváme každým dnem, že co nejdříve odjedeme. Jsme již všichni na to připraveni, všeobecně se soudí, že asi již tento týden budeme transportováni někam proti Němcům. Nu, budíž, vždyť jsme dobrovolníci, abychom s chutí do boje šli. I ze mne se stal dobrý a vytrvalý voják. Jsem též dobrý střelec, tedy myslím, že i já něčím přispěti mohu. My Češi tvoříme první setninu u 1. pluku cizineckého; tento týden nám Čechům darovalo město Bayonne náš národní prapor český; bílého lva v červeném poli. Bylo to něco nádherného a nepomenutelného; mnohým nám stály slzy v očích, když jsme si pomyslili na dalekou utlačovanou vlast, na ty naše krajan, jimž není dopřáno bít se a krvácti za svoje přesvědčení tak jako nám, kteří naopak musejí krvácti a umírat za tyranu a utiskovatele. Této slávy bylo přítomno na sta lidí a byli námi nadšeni. Na konce na ten náš prapor jsme všichni přísahali věrnost, poslušnost a zdatnost. Těto přísaze hodláme všichni dostáti, neb víme, že se budeme bít za věc spravedlivou a čestnou. Nemůžeme jinak, než bojovati v řadách Francouzů, ale jdeme proti Němcům, našim hlavním nepřátelům, a bude-li poraženo Německo, ztračeno bude i Rakousko a Češi budou státem samostatným. A proto kdo může a má dobrou vůli, ať rukou v ruce pomáhá k vítězství nad Němci. Tvůj bratr

Jaroslav Vrzal,

1. regiment étranger a Bayonne, 1. com. 2. sect. France.

ČESKÁ AMERIKA PŘED TŘICETI LĚTY.

Ve Washington, Ia., založen byl nový řád podle jména Zora, č. 113.

V Česko-Národní síni v Chicagu odhalen byl obraz Josefa Jungmanna, který pro řád Č. S. P. S., nesoucí jméno tohoto našeho velikána, namalovala Marie Koupalová.

"Květy Americké", které začal vydávati J. Rosický, přijaty byly velmi příznivě veškerou česko-americkou žurnalistikou a zvláště věci původní v nich chváleny.

V Chicagu zvolen byl do státní zákonodárny krajjan Jaroslav Schönlusser.

Photo by American Press Association. BELGIANE HLEDAJÍCÍ NOVÝ DOMOV.